

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Hæc sententia ut verior & probabilior eligitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

non essentialem, sed accidentalem duntaxat distinctionem argueret; adeo illum quem vocamus purè nutritivalem, esse verum sanguinem, & tam bene de integritate animalis, quam alium. Hæc, inquam, non obstant, quia sanguis naturalis non habet utcumque majorem puritatem supra nutritivalem, sed puritatem substantialem, causatam ex fortissima quadam concoctione, substantialiter ipsum transmutante.

Supponendum tertio, celebrem esse inter Philosophos & Medicos controversiam, an sanguis sit animatus, formâ vitali totius, aut diversâ, quæ vitalis non sit, informatus? Medici enim exilimant illum non esse animatum, seu formâ vitali totius informatum. Philosophi verò docent sanguinem informari ab anima rationali, non secundum omnem gradum & perfectionem animæ, sed secundum gradum vegetativum. Unde Aristoteles, de Historia animalium cap. 19. *palpitatur, ut venas sanguis animalium omnium, & quandoque vita servatur, semper vivus animatur & fervet.* Sed quidquid sit de hac sententia, ut sanguis dicatur hypostaticè unitus Verbo divino, sufficit quod ad integritatem humanæ naturæ pertineat, ut patet ex infra dicendis. His positis

Circa propositam difficultatem varia sunt Authorum placita. Durandus enim in 4. dist. 10. quæst. 1. negat ullum prorsus sanguinem à Verbo fuisse assumptum. Suarez verò è contra, Vasquez & alii Recentiores, docent omnem sanguinem qui fuit in Christo, dum in corpore mortali viveret, fuisse subsistentem substantiâ Verbi divini; non enim admittunt distinctionem illam sanguinis in nutritivalem & naturalem, quam tradidit D. Thomas quodlibet citato. Thomistæ verò cum S. Doctore distinctionem illam sanguinis in nutritivalem & naturalem agnoscunt, istum asserunt à Verbo fuisse assumptum, non verò illum.

§. II.

Hæc sententia ut verior & probabilior eligatur.

Deo igitur Sanguis corporis Christi, non quidem purè nutritivalem, sed naturalem, hypostaticè Verbo divino unitus est, sive ad ejus subsistentiam assumptus.

Prima pars conclusionis probatur: Illa duntaxat in corpore Christi hypostaticè Verbo divino unita sunt, sive ad ejus subsistentiam assumpta, quæ sunt de integritate substantiæ humanæ naturæ: Sed sanguis purè nutritivalem, non est de integritate substantiæ humanæ naturæ: Ergo nec ad subsistentiam Verbi divini assumptus fuit. Major est certa, si enim ut aliquid dicatur unitum hypostaticè, sufficiat (ut docent aliqui Recentiores) illud fuisse necessarium ad conservandam vitam corporis Christi, sequitur purum alimentum, antequam converteretur in partes talis corporis, hypostaticè Verbo divino fuisse unitum, idque intelligitur; ad quid enim unio hypostatica cum Verbo divino rei statim corrumpenda? Minor verò probatur. Quod non est actus, sed tantum in potentia, pars humanitatis, non est de integritate substantiæ illius, ut constat: Sed sanguis purè nutritivalem, non est actus, sed tantum in potentia, pars humanitatis; est enim purum alimentum, ut patet ex dictis in 2. suppositione: Ergo non est de integritate substantiæ humanæ naturæ.

Secunda pars conclusionis probatur primò ex SS. Patribus: Cyrillus enim in Epistola quæ lecta fuit & approbata in Concilio Calcedonensi actio-

Tom. II.

ne 1. Dictum illud Joannis, *Verbum caro factum est*, sic interpretatur, *Carnem & sanguinem assumptum.* Et Clemens VI. extra *Vnigenitus*, de poenitentis & remissionibus asserit unam guttam sanguinis Christi, propter unionem ad Verbum, habuisse valorem infinitum, subinde quæ fuisse sufficiens pretium nostræ redemptionis.

Confirmatur ex locis Scripturæ in quibus redemptio tribuitur sanguini Christi ut pretio condigno: Petri 1. *Non corruptibilibus auro & argento redempti estis, sed pretioso sanguine agni immaculati.* 1. Joan. 1. *Sanguis Iesu Christi Filii ejus, emundat nos ab omni peccato.* & Apocel. 7. dicuntur Sancti dealbasse stolas suas in sanguine Agni. Denique insignis est locus Apostoli ad Hebræos 2. sic dicentis: *Quia ergo pueri communicaverunt carni & sanguini, & ipse similiter participavit eundem.* Ubi aequaliter loquitur Paulus de participatione carnis & de participatione sanguinis: Ergo sicut caro Christi fuit hypostaticè unita Verbo, ita & ejus sanguis. Unde nullus ferè est Theologus, qui opinionem Durandi, ut erroniam, vel saltem ut temerariam, non damnet.

Probatur secundò eadem pars ratione fundamentalis: Quidquid pertinet ad integritatem corporis humani, assumptum est ad subsistentiam à Verbo: Sed aliquis sanguis, nempe qui simpliciter est talis, sive naturalis, pertinet ad integritatem humani corporis: Ergo Verbum divinum illum ad subsistentiam suam assumpsit. Major est certa, Verbum enim divinum assumpsit ad suam subsistentiam corpus humanum, non mutilum, sed integrum, aliàs non esset verus & integer homo, quod est hæreticum. Minor verò (præterquam quod est D. Thomæ infra quæst. 4. art. 2. & Aristotelis 2. de partibus animalium cap. 2. & 1. de Historia animalium cap. 1. hæc non lib. 3. cap. 2. ubi refert sanguinem inter partes similes) probari potest insuper: Primò quia, sicut elementa sunt actu partes magni universi, & ad ejus integritatem pertinentia quatuor humores, subindeque sanguis, sunt partes corporis hominis, qui est mundus quidam minor, cum sanguis sit humidus & calidus, sicut aer, pituita frigida & humida, sicut aqua; flava bilis, seu cholera, calida simul & arida, sicut ignis; atra denique bilis, seu melancholia, frigescat & arefeat sicut terra.

Secundò, Sanguis aliquis, videlicet purior & subtilior, est organum atque instrumentum naturale quo mediante anima exerceat in corpore plures operationes vitales, ut patet in motibus iræ, timoris, & gaudii: irascimur enim, quando prædictus sanguis fervet; timemus, dum contrahitur; & gaudemus, cum distenditur, propter quod Aristoteles, de Generat. animal. cap. ultimo ait, spiritum animale (qui nihil aliud est quam sanguis purior & subtilior) sic se habere in rebus à natura institutis, ut in arte fabrilis malleus & incus: Ergo sicut alia nomina organa corporis humani pertinent ad ipsius integritatem, ita & sanguis purus & subtilis.

Tertio, Sanguis in corporibus hominum resurgentium futurus est, ut docent cõmuniter Theologi & SS. Patres: Sed nullam aliam ob rationem id fiet, nisi quia sanguis ille est de integritate corporis humani; non enim hoc accidet, eo quod sit necessarius ad nutritionem, cum, teste Apostolo, corpus humanum resurgeturum, futurum sit spiritale, non animale, subindeque nutritionis nullo modo indigum. Unde idem Paulus 1. ad Corinth. 6. *Esca ventris, & venter ejus: Deus autem hunc*

Vult

& has

has destruet. Id est post resurrectionem, nullus erit escarum & ciborum usus, nullum ventris in illis dirigendis officium: Ergo &c.

143. Quarto, Tridentinum sess. 13. cap. 3. ait: *Corpus Christi esse sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, & animam sub utraque, vi naturalis illius connexionis & concomitantia, quæ partes Christi Domini, qui jam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur. Quibus verbis Concilium clare supponit, sanguinem esse partem humanitatis, & connecti tanquam partem corpori.*

144. Denique suaderi potest eadem pars conclusio-
nis, ex absurdo & inconvenienti quod sequitur ex Durandi sententia: Si enim sanguis non fuit hypostaticè unitus Verbo, sive ad ejus subsistentiam assumptus, sequitur Verbum divinum non esse per concomitantiam sub speciebus vini in Eucharistia, sicut est sub speciebus panis: Sed hoc est contra communem Theologorum sententiam, imò & contra definitionem Tridentini citati: Ergo &c. Sequela probatur: Illa dicuntur esse per concomitantiam in Sacramento, quæ realiter & substantialiter conjunguntur cum termino primario conversionis sacramentalis: At qui si Verbum non assumpsit sanguinem, non conjungitur termino primario conversionis substantiæ vini, scilicet sanguini: Ergo non est, etiam per concomitantiam, sub speciebus vini. Unde si Apostoli in triduo mortis Christi consecrassent, nullo planè modo, juxta Durandi sententiam, ibi fuisset Verbum divinum.

Addo quod, si sanguis non esset unitus Verbo, non posset propriè dici de vino consecrato, quod sit sanguis Christi, nec calix consecrationis, verè à Christo diceretur *Calix sanguinis mei*; nam *ly mei*, & *Christi*, appellant supra suppositum: At hæc non solum falsa, sed etiam à fide prorsus aliena sunt: Ergo &c.

§. III.

Solvuntur objectiones.

145. **O**bjicies primò: Verbum divinum ea tantum assumpsit quæ sunt de integritate corporis humani: At sanguis, quicumque ille sit, non pertinet ad integritatem humani corporis: Ergo non fuit assumptus à Verbo. Major patet ex suprà dictis, Minor verò probatur multipliciter. In primis enim quod non est actus, sed tantum in potentia, pars corporis humani, non pertinet ad ejus integritatem, ut constat; alias enim cibus in stomachum trajectus, etiam antequam verteretur in sanguinem, dici posset integrare corpus humanum: Sed sanguis, etiam ille quem naturalem dicimus, non est actus, sed tantum in potentia, pars humani corporis, quandoquidem deservit nutritioni carnis, & aliarum partium solidarum: Ergo non pertinet ad integritatem corporis humani.

Secundò, Absurdum videtur dicere, quod animal ex suis partibus nutriatur: Id autem sequeretur, si sanguis, etiam ille qui perfectam decoctionem est jam assecutus, esset pars integrans corpus animalis; quandoquidem inservit, ut jam dixi, nutritioni aliarum partium: Ergo &c.

Tertiò, Sanguis quilibet est discontinuus à reliquis partibus, sicut enim aqua decurrens, propter suam fluxibilitatem, nequit continuari cum terra, quæ est inflexibilis; ita cum sanguis sit fluxibilis, alia verò partes corporis nullo modo fluxibiles, cum eis continuari non potest, subindèque nec habere cum ipsis rationem partis integrantis corpus humanum.

Quartò, si sanguis sit de integritate corporis humani, sequitur ipsum contineri in Eucharistia sub speciebus panis, ex vi verborum consecrationis, & non solum per concomitantiam: Sed hoc non potest admitti: Ergo nec illud. Sequela Majoris manifestat videtur, ex vi quidem verborum est in Eucharistia integrum corpus Christi, atque adeo omnis ejus pars. Minor etiam est certa, cum Tridentinum loco suprà citato asserat sanguinem existere sub speciebus panis, solum per concomitantiam.

Verum hæc parum urgent, & nimis levia sunt, ut à communi Theologorum sententia discedere cogant. Unde respondeo, concessà Majori, negando Minorem, ad ejus primam probationem dico, quod sicut elementa in mundo majori, quamvis sint partes tantum in potentia, & materia transiens respectu mixtorum, non propterea tamen desinunt esse partes in actu, respectu ipsius universi: ita in mundo minori, scilicet corpore humano, licet sanguis perfectus, qui est tantum veluti ex ipsius elementis, comparatus cum aliis partibus perfectioribus quarum nutritioni inservit, sic tantum pars in potentia, respectu tamen totius corporis, dicitur pars in actu. Ratio hujus est, quia cum sit quid medium inter cibum & carnem debet participare naturam utriusque, medium enim participat de utroque

extremo, subindèque habere simul, quamvis respectu diversorum, rationem partis in actu, & rationem partis solum in potentia. Solutio est D. Thomæ in 4. dist. 44. quæst. 1. art. 2. quæstionum. 2. ad 3. ubi pulchram illam proportionem quæ est inter elementa ad mundum comparata, & sanguinem collatum cum animali, luculenter expendit.

Ex hoc patet responsio ad secundam, licet enim absurdum sit dicere animal nutriri ex suis partibus, quæ ita sunt partes in actu, ut non habeant insuper rationem partis in potentia, sive alimentis; quales sunt caro, nervi, & ossa; possumus tamen absque absurditate dicere, hominem nutriri aliqua parte sui corporis, quæ non ita est pars in actu, quin simul habeat rationem partis in potentia, sive alimentis, qualis est sanguis, etiam purissimus.

Ad tertium dicendum quod licet sanguis non continuetur immediate cum omnibus partibus corporis (in quo sensu intelligenda est propositio Aristotelis 2. de Partibus Animalium cap. 3. *Sanguis non est continuus carni*) bene tamen mediantibus, habet enim quasdam partes crassiores, quas Medici *fibras* vocant, quæ continuantur venis, & venæ carni.

Ad quartum, nego sequelam Majoris, & ad probationem ei subjunctam dico, ex vi verborum consecrationis panis, poni sub ejus speciebus corpus Christi cum omnibus suis partibus solidis, non verò cum fluidis, qualis est sanguis, & alii humores: verba enim consecrationis panis, non utrumque significant corpus Christi, sed per modum cibi, cui aptæ quidem sunt partes solidæ, non verò fluidæ, subindèque nec sanguis.

Objicies secundò: Si Verbum divinum assumpsit sanguinem, sequitur Deum posse denominari sanguinem, sicut denominatur homo, ex hoc quod assumpsit humanam naturam: Sed hoc videtur absurdum: Ergo & illud.

Respondeo negando sequelam, quia cum sanguis non sit natura completa & totalis, sed incompleta, & ordinata ex sua natura ad aliam, imò